

Nr. 536 / 16.07.2016

CATRE, AGENTIA PENTRU PROTECTIA MEDIULUI CONSTANTA

Ref: Adresa APM Constanta nr. 12672RP / 31.05.2018, privind solicitarea unor completari referitoare la sectiuni cuprinse in SEA proiectului: „ *Valorificarea potentialului balnear si turistic al Lacului Techirghiol prin dezvoltarea infrastructurii tehnico – edilitare propus pentru Strada Lacului, oras Techirghiol*”, titular proiect Consiliul Local Techirghiol

In att: Celzin Latif, Director Executiv
Monica Zaharia, Sef Serviciu Avize, Acorduri, Autorizatii
Elena Filip, Consilier superior Serviciul Avize, Acorduri, Autorizatii

Stimate Domnule Director Executiv,

Urmare solicitarii APM Constanta nr. 12672RP / 31.05.2018, inregistrata la Primaria Techirghiol sub nr. 11420/ 16.07.2018, primita in legatura completarile/ clarificarile la SEA „*Valorificarea potentialului balnear si turistic al Lacului Techirghiol prin dezvoltarea infrastructurii tehnico – edilitare propus pentru Strada Lacului, oras Techirghiol*”, privind anumite sectiuni din studiu, raspundem punctual acestor solicitari in cele de mai jos.

Astfel:

- 1. Precizare APM :** „*Suprafata propusa pentru realizarea proiectului nu este un drum utilizat in prezent, doar un tronso este realizat , restul fiind un amplasament reprezentat de habitate naturale specifice zonei (pag 37). Zona este supusa diferitelor tipuri de impact, dar habitatele naturale specifice zonei s-au conservat, zona nefiind puternic antropizata*”.

Mentionam faptul ca, pe amplasamentul proiectului de executie a Strazii Lacului nu au fost identificate habitate de interes comunitar, investitia se va realiza intr-o zona cu vegetatie erbacee redusa, fara valoare conservativa. In sectiunea **2.2.1 Elemente de vegetatie, flora si habitate prezente pe amplasamentul proiectului** (v.pag.37 din SEA), s-a aratat ca: *studiul vegetatiei terestre din zona de interes a proiectului a relevat faptul ca interventiile antropice din zona amplasamentului proiectului influenteaza si compozitia calitativa a fitocenozei, suprafata propusa pentru realizarea proiectului fiind ea insasi un drum utilizat in prezent, iar imediata vecinatate a terenului fiind strabatuta de drumuri neregulate de exploatare, carari formate prin deplasarea frecventa a turmelor de animale la pasunat.*

Din imaginile de mai jos se poate observa deteriorarea accentuata a compozitiei habitatului prin activitati antropice (circulatia vehiculelor agricole, depozite neconforme de deseuri, suprapasunat):

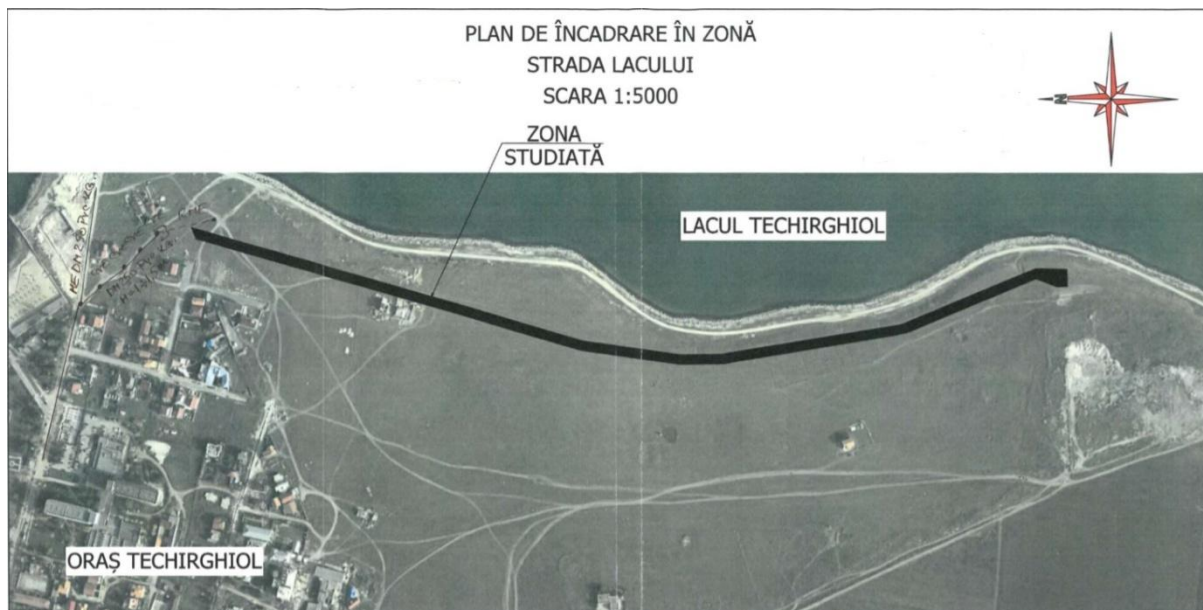

Figura 1 – Planul de incadrare in zona a Strazii Lacului, oras Techirghiol, drumuri de exploatare pe intreaga suprafata.

Figura 2 – Amplasamentul proiectului - Strada Lacului , in prezent drum circulat in mod constant de vehicule agricole, autoturisme, tranzitat in mod frecvent de turmele crescatorilor de animale din zona

Figura 3 - Amplasamentul proiectului - Strada Lacului , in prezent drum circulat in mod constant de vehicule agricole, autoturisme, tranzitat in mod frecvent de turmele crescatorilor de animale din zona

Figura 4 – Deseuri aflate pe amplasamentul proiectului – Strada Lacului

2. Precizare APM : Referitor pag.56, cap.2.5, se impun urmatoarele :

2.1 Detalierea datelor cuprinse in tabele, pe ani si perioade avifenologice; La unele specii de pasarii au fost identificate un numar redus de indivizi, raportat la un interval mare de timp (5 ani);

Dupa cum aratam si in SEA, o serie de date privind prezenta speciilor de pasari in zona de amplasament a proiectului cat si adiacenta (invecinata, alaturata) acesteia au fost obtinute de la SOR, unul dintre custozii ROSPA 0061 Lacul Techirghiol, ca urmare a monitorizarilor intreprinse in perioada 2013 – aprilie 2018. Aceste date au fost actualizate si verificate cu ocazia studiilor de teren efectuate de membrii echipei Blumenfield.

Precizam faptul ca numarul de indivizi mentionat in tabelul de la pagina 57 din SEA se refera la **numarul maxim de indivizi / observatie** pentru perioada cuprinsa intre 2013- 2018.

Astfel, completam datele furnizate, cu detalierea pe ani si perioade avifenologice:

ANUL 2013

Categorie avifenologica	Specia (denumire populara)	Specia (denumire stiintifica)	Data observatiei	Numar indivizi observati
S	Vânturel roșu	<i>Falco tinnunculus</i>	2013-05-25	1
OV	Fâsă de câmp	<i>Anthus campestris</i>	2013-05-25	3
	Dumbrăveancă	<i>Coracias garrulus</i>	2013-05-25	2

ANUL 2014

Categorie avifenologica	Specia (denumire populara)	Specia (denumire stiintifica)	Data observatiei	Numar indivizi observati
M	Corcodel cu gâtnegru	<i>Podiceps nigricollis</i>	2014-12-18	36
MP	Pescăruș sur	<i>Larus canus</i>	2014-12-18	3
	Pescăruș râzător	<i>Larus ridibundus</i>	2014-12-18	6
	Cormoran mic	<i>Microcarbo pygmeus</i>	2014-12-18	1
OV	Șorecar mare	<i>Buteo rufinus</i>	2014-12-18	1
	Sticlete	<i>Carduelis carduelis</i>	2014-12-18	2
	Cânepar	<i>Linaria cannabina</i>	2014-12-18	24
S	Porumbel domestic	<i>Columba livia f. domestica</i>	2014-12-18	19
	Vânturel roșu	<i>Falco tinnunculus</i>	2014-12-18	2
	Ciocârlan	<i>Galerida cristata</i>	2014-12-18	4
	Vrabie de casă	<i>Passer domesticus</i>	2014-12-18	33
	Vrabie de câmp	<i>Passer montanus</i>	2014-12-18	2

ANUL 2015

Categorie avifenologica	Specia (denumire populara)	Specia (denumire stiintifica)	Data observatiei	Numar indivizi observati
M	Corcodel cu gât negru	<i>Podiceps nigricollis</i>	2015-08-31	39
MP	Prundăraș de sărătură	<i>Charadrius alexandrinus</i>	2015-08-31	4
	Pescăruș mic	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	2015-08-31	150
	Pescăruș cu cap negru	<i>Larus melanocephalus</i>	2015-08-31	25
OV	Bătăuș	<i>Calidris pugnax</i>	2015-08-31	1
	Piciorong	<i>Himantopus himantopus</i>	2015-08-31	3
	Vrabie negricioasă	<i>Passer hispaniolensis</i>	2015-08-31	100
P	Fluierar de mlaștină	<i>Tringa glareola</i>	2015-08-31	6
S	Pescăruș pontic	<i>Larus cachinnans</i>	2015-08-31	37
	Pescăruș cu picioare galbene	<i>Larus michahellis</i>	2015-08-31	2

ANUL 2016

Categorie avifenologica	Specia (denumire populara)	Specia (denumire stiintifica)	Data observatiei	Numar indivizi observati
OV	Prundăraș gulerat mic	<i>Charadrius dubius</i>	2016-09-15	1
	Sfrâncioc roșiatic	<i>Lanius collurio</i>	2016-05-06	2
	Pietrar răsăritean	<i>Oenantheis abellina</i>	2016-05-06	1
	Pietrar sur	<i>Oenanthe oenanthe</i>	2016-05-06	2
	Codroș de pădure	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	2016-05-06	1
	Pupăză	<i>Upupa epops</i>	2016-05-06	1

ANUL 2017

Categorie avifenologica	Specia (denumire populara)	Specia (denumire stiintifica)	Data observatiei	Numar indivizi observati
M	Fugaci pitic	<i>Calidris temminckii</i>	2017-09-18	1
	Corcodel cu gât negru	<i>Podiceps nigricollis</i>	2017-09-18	40
	Rață mică	<i>Anas crecca</i>	2017-12-06	25
MP	Uliu păsărar	<i>Accipiter nisus</i>	2017-11-11	1
	Pescăruș mic	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	2017-08-23	200
	Pescăruș cu cap negru	<i>Larus melanocephalus</i>	2017-08-23	22
	Pescăruș râzător	<i>Larus ridibundus</i>	2017-09-18	7
	Ciocârlie de bărăgan	<i>Melanocorypha</i>	2017-06-28	1

Categorie avifenologica	Specia (denumire populara)	Specia (denumire stiintifica)	Data observatiei	Numar indivizi observati
		<i>calandra</i>		
	Presura sură	<i>Miliaria calandra</i>	2017-05-19	9
	Corcodel mare	<i>Podiceps cristatus</i>	2017-12-06	33
	Corcodel mic	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	2017-12-18	1
OI	Șoim dunărean	<i>Falco cherrug</i>	2017-11-11	1
OV	Fluierar de munte	<i>Actitis hypoleucos</i>	2017-08-24	2
	Fâsă de câmp	<i>Anthus campestris</i>	2017-06-28	4
	Drepnea neagră	<i>Apus apus</i>	2017-08-23	35
	Șorecar mare	<i>Buteo rufinus</i>	2017-06-28	1
	Prundaș de nămol	<i>Calidris falcinellus</i>	2017-08-23	1
	Fugaci mic	<i>Calidris minuta</i>	2017-08-23	11
	Bătăuș	<i>Calidris pugnax</i>	2017-08-24	1
	Sticlete	<i>Carduelis carduelis</i>	2017-12-07	5
	Prundăraș gulerat mic	<i>Charadrius dubius</i>	2017-08-23	1
	Prundăraș gulerat mare	<i>Charadrius hiaticula</i>	2017-08-23	2
	Chirighiță cu obraz alb	<i>Chlidonias hybrida</i>	2017-09-18	23
	Chirighiță cu aripi albe	<i>Chlidonias leucopterus</i>	2017-08-24	1
	Lăstun de casă	<i>Delichon urbicum</i>	2017-06-28	5
	Șoim de iarnă	<i>Falco columbarius</i>	2017-12-07	1
	Piciorong	<i>Himantopus himantopus</i>	2017-08-03	2
	Rândunică	<i>Hirundo rustica</i>	2017-09-30	18
	Sfrâncioc roșiatic	<i>Lanius collurio</i>	2017-09-18	6
	Sfrâncioc cu frunte neagră	<i>Lanius minor</i>	2017-05-19	1
	Cânepar	<i>Linaria cannabina</i>	2017-12-07	50
	Prigorie	<i>Merops apiaster</i>	2017-05-19	20
	Codobatură galbenă	<i>Motacilla flava</i>	2017-08-23	7
	Pietrar sur	<i>Oenanthe oenanthe</i>	2017-05-19	3
	Cormoran mare	<i>Phalacrocorax carbo</i>	2017-09-30	11
	Lăstun de mal	<i>Riparia riparia</i>	2017-08-23	3
	Mărăcinarnegru	<i>Saxicola torquatus</i>	2017-08-23	1
	Călifar alb	<i>Tadorna tadorna</i>	2017-12-18	120
	Fluierar cu picioare verzi	<i>Tringa nebularia</i>	2017-08-23	1
	Sturzul viilor	<i>Turdus iliacus</i>	2017-12-07	1
Cocoșar	<i>Turdus pilaris</i>	2017-12-07	1	
P	Ploier argintiu	<i>Pluvialis squatarola</i>	2017-10-01	1
	Fluierar de mlaștină	<i>Tringa glareola</i>	2017-08-24	15

Categorie avifenologica	Specia (denumire populara)	Specia (denumire stiintifica)	Data observatiei	Numar indivizi observati
S	Ciocârlie de câmp	<i>Alauda arvensis</i>	2017-06-28	14
	Șorecar comun	<i>Buteo buteo</i>	2017-06-28	1
	Porumbel domestic	<i>Columba livia f. domestica</i>	2017-09-18	5
	Cioară grivă	<i>Corvus corone cornix</i>	2017-09-30	3
	Cioară de semănătură	<i>Corvus frugilegus</i>	2017-09-30	13
	Vânturel roșu	<i>Falco tinnunculus</i>	2017-11-11	2
	Ciocârlan	<i>Galerida cristata</i>	2017-06-28	3
	Vrabie de casă	<i>Passer domesticus</i>	2017-09-30	54
	Vrabie de câmp	<i>Passer montanus</i>	2017-12-06	3
	Coțofană	<i>Pica pica</i>	2017-12-18	22
	Graur	<i>Sturnus vulgaris</i>	2017-09-30	72
	Ochiuboului	<i>Troglodytes troglodytes</i>	2017-12-06	2

ANUL 2018

Categorie avifenologica	Specia (denumire populara)	Specia (denumire stiintifica)	Data observatiei	Numar indivizi observati
M	Corcodel cu gâtnegru	<i>Podiceps nigricollis</i>	2018-01-03	44
OI	Rata cu cap castaniu	<i>Aythya ferina</i>	2018-03-20	40
OV	Bătăuș	<i>Calidris pugnax</i>	2018-02-23	1
	Călifar alb	<i>Tadorna tadorna</i>	2018-02-23	200
	Codobatura alba	<i>Motacilla alba</i>	2018-03-20	2
	Pelicanul cret	<i>Pelecanus crispus</i>	2018-03-20	2
P	Fluierar cu picioarerosii	<i>Tringa totanus</i>	2018-03-20	1
S	Cioară grivă	<i>Corvus corone cornix</i>	2018-02-23	8
	Vânturel roșu	<i>Falco tinnunculus</i>	2018-01-15	1
	Coțofană	<i>Pica pica</i>	2018-02-23	26

Legenda :

M - migrație; **MP** – migrator partial; **OI** – oaspeti de iarna; **OV**- oaspeti de vara; **P**- pasaj ; **S** - sedentar

2.2 *Daca observatiile s-au realizat in zona de implementare a proiectului sau in intreg situl;*

Dupa cum s-a precizat si in cuprinsul studiului (v. pag.57), observatiile asupra prezentei avifaunei s-au realizat in zona de implementare a proiectului, si in vecinatate a acestuia. Majoritatea speciilor de pasari au fost observate in partea de est a perimetrului, in apropierea malului si pe suprafata lacului (v. pozitionarea prezentei avifaunei in observatiile perioadei mai 2013- aprilie 2018 in cadrul perimetrului monitorizat - figura 20 din studiu, pag.60 - Figura 5 de mai jos)

Figura 5 – Poligonul de studiu

2.3 *Indicarea studiului pus de SOR la dispozitia elaboratorului (nu se regaseste in bibliografie)*

Dupa cum am precizat in cadrul SEA (v. pag.56) datele privind monitorizarea prezentei speciilor de pasari in perioada mai 2013 – februarie 2018 in zona de interes a proiectului au fost puse la dispozitia noastre de catre SOR, sub forma unei baze de date continand : numele observatorului, specia observata (denumire populara si denumire stiintifica); data observatiei, coordonatele punctului de observatie, numarul de indivizi. Zona de cuprindere a acestor observatii este ilustrata in Figura 5 de mai sus.

Intrucat aceste date nu au imbracat forma unui studiu, nu au fost mentionate in bibliografie, pentru corectitudine, elaboratorul a precizat sursa informatiilor primite in continutul studiului (v.pag.56, paragraful ultim).

3. **Precizare APM :** „ In cap.2.3 *Descrierea functiilor ecologice ale speciilor si habitatelor de interes comunitar afectate (suprafata, locatia, speciile caracteristice) si a relatiei acestora cu ariile naturale protejate de interes comunitar invecinate si distributia acestora – informatiile prezentate in tabelul cuprins in capitol nu reprezinta ***functii ecologice*** ale speciilor de pasari , ci informatii legate de preferintele ecologice pentru cuibarit , hranire, etc. Tabelul aferent capitolului este intitulat ***Functiile ecologice afectate ale speciilor de interes comunitar prezente in zona adiacenta***, nu este clar la ce zona se face referire prin formularea ***zona adiacenta***, se impune realizarea observatiilor privind avifauna pe amplasament si zonele invecinate”*

Cu privire la sectiunea 2.3 din SEA (pag.47-52), facem urmatoarele mentiuni:

Dupa cum am aratat in sectiunea 2.3, pe amplasamentul proiectului nu au fost identificate habitate de interes conservativ, zona in care se va realiza Strada Lacului si vecinatatile sale, sunt preponderent caracterizate de buruienisuri si asociatii ruderale fara valoare conservativa.

Revenim cu precizarea ca observatiile asupra prezentei avifaunei s-au realizat in zona de amplasament a Strazii Lacului si in vecinatatea acesteia (adiacent = alaturat, invecinat). Dezvoltarea investitiei nu va fragmenta arealul nici unei specii identificate in zona de amplasament a proiectului dupa cum reiese si din ecologia speciilor de pasari listate in FN2000 al ROSPA0061 Lacul Techirghiol, si prezentata in tabelul din sectiunea 2.3.

Intucat pasarile sunt prezente in mai multe niveluri ale lantului trofic, acestea contribuie alaturi de alte organisme la echilibrul populatiilor ce constituie prada lor, cat si a speciilor pradatoare. Este bine stiut faptul ca activitatea oricarui organism modifica conditiile si parametrii mediului in care acesta traieste, adauga sau consuma resurse, modificand prin aceasta și mediul altor indivizi. Relatiile interspecifice au un rol major in structurarea si functionarea comunitatilor, fiind puternic influentate de factorii de mediu.

Cum principalele functii ecologice oferite de pasari sunt de **reglare** prin : diseminarea semintelor si polenizare (zoocorie - speciile frugivore si nectarivore), prin controlul populational (hranirea cu diferite specii de nevertebrate și vertebrate), prin eliminarea cadavrelor (speciile necrofage) si **suport** prin : depunerea nutrientilor de catre speciile acvatice si modelarea ecosistemului (construirea de cuiburi in sol si pe peretii verticali), conditiile ecologice sarace oferite de amplasamentul propus pentru realizarea proiectului, cat si lipsa suprapunerii acestuia cu areale vitale ale speciilor cu rol conservativ, dar si absenta unui impact asupra unor populatii semnificative de specii de interes conservativ (observate intr-o prezenta foarte mica doar in pasaj – la zbor sau la distanta de amplasamentul proiectului pe luciul Lacului Techirghiol), se poate aprecia ca realizarea infrastructurii tehnico – edilitare a Strazii Lacului, din intravilanul orasului Techirghiol nu este de natura sa aduca schimbari in ceea ce priveste functiile ecologice ale speciilor notate in Formularul standard al sitului.

Apreciem ca pe durata de executare a lucrarilor prevazute pentru realizarea proiectului controlul populational si relatiile trofice interspecifice (ex. predatorism) se vor muta in zonele invecinate unde nu vor fi prezenti factori perturbatori (factori antropici: prezenta umana, zgomot, circulatie vehicule, iluminat), care ofera nucleul populational si in care sunt constituite domeniul de stabilitate si atractorul pentru toate speciile de interes conservativ pentru care a fost desemnata aria naturala protejata.

4. **Precizare APM :** „ In cap 2.6 se afirma * **Intrucat in Planul de management al sitului ROSPA 0061Lacul Techirghiol este in curs de elaborare de catre administratorul acestuia, ABA-DL Constanta, nu sunt inca stabilite relatiile structurale si functionale care creeaza si mentin integritatea ariei naturale protejate***, integritatea ariei naturale protejate nu este asigurata prin intocmirea planului de management, ci se mentin prin stabilirea obiectivelor de conservare si masurile necesare pentru atingerea acestora, cuprinse in planul de management; absenta planului de management nu exclude mentinerea integritatii ariilor naturale protejate. Precizam faptul ca pentru ariile naturale protejate pentru care s-a intocmit planul de management exista setul de masuri minime de conservare , stabilite de custode si cuprinse in documentatia intocmita in vederea obtinerii custodiei.

In opinia noastra, afirmatia mentionata mai sus nu contrazice punctul de vedere al APM Constanta privind acest aspect, la care, evident, achiesam.

Dupa cum aratam in cuprinsul **Sectionii 2.6 Relatiile structurale si functionale care creeaza si mentin integritatea ariei naturale protejate de interes comunitar** (v. pag.65 si urm. din SEA) : „ Structura și funcțiile ariilor naturale protejate și obiectivele acestora de conservare sunt cele de care trebuie să se țină cont când se evalueaza efectele semnificative ale unui plan, program sau proiect.

In cazul siturilor Natura 2000 obiectivele de conservare fac trimitere directa la speciile si/sau habitatele pentru care respectivul sit a fost declarat.

Situl este constituit in cea mai mare parte de Lacul Techirghiol, care reprezinta si punctul de atractie pentru majoritatea speciilor avifaunistice cu rol conservativ pentru care a fost desemnat acest sit.

Terenurile arabile si mediile deschise naturale de tipul pasunilor intregesc relatiile structurale si functionale ale ariei naturale protejate, oferind surse de hrana, adapost si reproducere pentru acele specii specifice acestor ecosisteme. Insa activitatile turistice care au ca punct de atractie efectele balneare ale namolului din Lacul Techirghiol, cumulate cu practicile agricole intensive si extinderea terenurilor agricole in detrimentul pasunilor, depozitarea necontrolata a deeurilor pe aceste spatii deschise, cat si pasunatul extensiv, conduc la o afectare semnificativa a patrimoniului natural al sitului, fiind de altfel identificate in categoria amenintari, presiuni si activitati antropice cu impact asupra sitului.

Tinand cont de elementele de documentare parcurse si observatiile din teren in vederea elaborarii acestui studiu, cu privire la amplasamentul proiectului si rolul acestuia in contextul intregii suprafete a ariei naturale protejate, se constata faptul ca derularea activitatilor antropice in zona de interes a proiectului (cu mult inainte chiar de a fi instituit situl), au condus la deprecierea acestei zone din punct de vedere al interesului speciilor cu rol conservativ pentru care a fost desemnat situl.

Drumul aferent proiectului de infrastructura al Strazii Lacului este situat la limita intravilanului orasului Techirghiol, facand legatura cu o serie de alte strazi existente sau proiectate. In acest context, realizarea lucrarilor de infrastructura tehnico – edilitara la Strada Lacului nu este de natura sa afecteze semnificativ relatiile structurale si functionale in ceea ce priveste relatiile vitale ale speciilor pentru care a fost desemnat situl, relativ la modul trofic, adapost si reproducere.

Ca zona de liniște și de transit, impactul generat de proiectul analizat, atât în faza de construire cât și în cea de utilizare, va fi ireversibil pe o suprafață relativ mică, ce cumulativ totalizează 1,1 ha din ROSPA0061 Lacul Techirghiol, reprezentând cca 0,037% din suprafața sitului.”

5. Precizare APM : *Referitor la **Impactul cumulativ** este necesară analiza impactului determinat de proiect și planurile / proiectele de dezvoltare urbană aprobate și nu doar „luarea în considerare” a acestora.*

În etapa de documentare a SEA nu au fost identificate alte planuri / proiecte aprobate în zona de amplasament a Strazii Lacului, motiv pentru care analiza impactului cumulativ al proiectului propus a luat în considerare ipoteza în care la momentul implementării proiectului ar urma să fie derulate concomitent sau succesiv și alte proiecte.

Întrucât zona de amplasament a proiectului este încadrată din punct de vedere urbanistic „întravilan cu folosința actuală „strazi, trotuare”, iar destinația zonei conform Certificatului de urbanism nr 260/13.09.2017 și a documentațiilor de urbanism aprobate este de „locuințe, vile turistice, dotări balneare, strazi, spații verzi”, **impactul cumulativ al lucrărilor de construire ale Strazii Lacului s-a analizat cumulativ cu o potențială desfășurare a proiectelor de dezvoltare urbană în zona (construire imobile, amenajare cai de acces, infrastructură utilitară).** Astfel în secțiunea **3.3 Evaluarea semnificației impactului**, litera **B.Evaluarea impactului cumulativ al proiectului propus cu alte planuri și / sau proiecte** (pag 77 și urm. din SEA), impactul cumulativ a fost analizat atât din perspectiva neluării niciunei măsuri de reducere a impactului cât și evaluarea impactului cumulativ rezidual care rămâne după implementarea măsurilor de reducere a impactului cumulativ.

Depunem prezentele completări la chestiunile solicitate a fi clarificate prin adresa APM Constanța nr. 12672RP / 31.05.2018.

Cu considerație,

Gabriela Stanciu
General Manager
BLUMENFIELD

